EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2019.2.6.
COM(2019) 52 final

2019/0025 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

az Európai Unió által a környezetben tartósan megmaradó szerves szennyező anyagokról szóló Stockholmi Egyezmény részes feleinek kilencedik konferenciáján az A. és a B. melléklet módosítására irányuló javaslatokkal kapcsolatban képviselendő álláspontról

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT TÁRGYA

E javaslat tárgya az Unió által a Stockholmi Egyezmény részes feleinek konferenciáján a további vegyi anyagoknak az Egyezmény A. és B. mellékletébe történő felvételére, valamint e mellékletek meglévő bejegyzéseinek módosítására irányuló határozatok tervezett elfogadásával kapcsolatban képviselendő álláspont meghatározásáról szóló határozat.

2. A JAVASLAT HÁTTERE

2.1. A Stockholmi Egyezmény

A környezetben tartósan megmaradó szerves szennyező anyagokról szóló Stockholmi Egyezmény (a továbbiakban: Egyezmény) célja az emberi egészség és a környezet védelme a környezetben tartósan megmaradó szerves szennyező anyagokkal (a továbbiakban: POP-k) szemben. Az Egyezmény a POP-k gyártásának és felhasználásának, valamint behozatalának és kivitelének megszüntetésére vagy korlátozására irányuló intézkedések elfogadására vonatkozó, jogilag kötelező erejű kötelezettségeket ró a felekre. A feleknek olyan intézkedéseket is meg kell hozniuk, amelyek célja a POP-k nem szándékos gyártásából, valamint árukészletekből és hulladékokból származó kibocsátások csökkentése vagy megszüntetése.

Az Egyezmény 2004. február 24-én lépett hatályba.

Az Európai Unió és 27 tagállama az Egyezmény részes fele[1].

2.2. A Stockholmi Egyezmény részes feleinek konferenciája

A részes feleknek a Stockholmi Egyezmény 19. cikke szerint létrehozott konferenciája az Egyezmény irányító szerve. A testület általában kétévente ülésezik az Egyezmény végrehajtásának nyomon követése céljából. Feladata ezenkívül a Környezetben Tartósan Megmaradó Szerves Szennyező Anyagokat Felülvizsgáló Bizottság által megvitatásra elé terjesztett vegyi anyagok felülvizsgálata.

Az Egyezmény 23. cikkének megfelelően a részes felek egy-egy szavazattal rendelkeznek. A regionális gazdasági integrációs szervezetek – mint amilyen az EU is – azonban az egyezményben részes tagállamaik számával egyenlő számú szavazattal rendelkeznek.

2.3. A részes felek konferenciájának tervezett jogi aktusa

2019. május 10. és április 29. között a részes felek konferenciájának kilencedik rendes ülésén megvitatják a további vegyi anyagoknak az Egyezmény A., B. és/vagy C. mellékletébe történő felvételére, illetve e mellékletek meglévő bejegyzéseinek módosítására vonatkozó határozatok elfogadását.

A tervezett jogi aktusok célja további vegyi anyagoknak az Egyezmény A., B. és/vagy C. mellékletébe történő felvétele, illetve e mellékletek meglévő bejegyzéseinek módosítása. Az A., B. és/vagy C. mellékletbe történő felvételük esetén az érintett vegyi anyagokra a gyártásuk és felhasználásuk beszüntetésére vagy korlátozására irányuló intézkedések fognak vonatkozni, ideértve a nem szándékos kibocsátásuk csökkentését vagy beszüntetését is. A meglévő bejegyzések módosításának célja a szabályozási intézkedések alóli mentességek számának csökkentése.

[1] HL L 209., 2006.7.31., 1. o.

Az Egyezmény 22. cikke (4) bekezdésének megfelelően a tervezett jogi aktusok kötelezők lesznek a felekre nézve; az említett bekezdés a következőképpen rendelkezik: „Az A., a B. és a C. mellékletek módosításainak javaslatára, elfogadására és hatálybalépésére ugyanaz az eljárás vonatkozik, mint amely az Egyezményhez kapcsolódó további mellékletek javaslatára, elfogadására és hatálybalépésére, kivéve, hogy az A., a B. és a C. mellékletek nem lépnek hatályba azon Részes Felek számára, amelyek a 25. cikk (4) bekezdése szerint ezen mellékletek módosításával kapcsolatban nyilatkozatot tettek, ebben az esetben az ilyen módosítások ezen Részes Felek esetén kilencven nappal azt követően lépnek hatályba, hogy a Részes Fél a Letéteményesnél letétbe helyezte az ilyen módosításra vonatkozó megerősítő, elfogadási, jóváhagyási vagy csatlakozási okiratát.”

3. AZ UNIÓ ÁLTAL KÉPVISELENDŐ ÁLLÁSPONT

A Bizottság azt javasolja, hogy a Tanács határozzon az Egyezmény A. és B. mellékletének módosítására irányuló, a részes felek konferenciájának kilencedik ülésén elfogadandó határozatoknak az Unió nevében történő támogatásáról. Ezek a határozatok további vegyi anyagokkal egészítik ki az A. mellékletet, amelyekre így az Egyezmény szerinti – különösen a szándékos gyártásból és felhasználásból származó kibocsátások csökkentésére vagy megszüntetésére vonatkozó – kötelezettségek lesznek érvényesek. Emellett a részes felek konferenciája a tervek szerint olyan határozatot is elfogad, amely megszüntet vagy módosít bizonyos, az Egyezmény B. mellékletében már szereplő vegyi anyagok használatára vonatkozó kivételeket.

Az elfogadás céljából a részes felek konferenciája elé terjesztendő határozatok a részes felek konferenciájának felügyelete alatt működő kisegítő testület, azaz a Környezetben Tartósan Megmaradó Szerves Szennyező Anyagokat Felülvizsgáló Bizottság (a továbbiakban: POP-felülvizsgáló Bizottság) ajánlásain alapulnak. A POP-felülvizsgáló Bizottság által az Egyezmény A. mellékletébe való felvételre javasolt vegyi anyagokról megállapítást nyert, hogy teljesítik az egyezmény D. mellékletében megállapított kritériumokat. A POP-felülvizsgáló Bizottság által az Egyezményben felsorolt vegyi anyagok használata tekintetében meghatározott kivételek megszüntetését vagy módosítását illetően megfogalmazott ajánlások a rendelkezésre álló alternatívák értékelésén alapulnak.

A környezetvédelmi politikai döntéshozatal terén vezető szerepet játszó Unió számára fontos, hogy újólag megerősítse globális elkötelezettségét a többoldalú környezetvédelmi megállapodások és előírások jobb végrehajtásának előmozdítása iránt. Ez magában foglalja az e megállapodások tudományos kisegítő testületei által elfogadott ajánlások támogatását és végrehajtását, valamint az ezen ajánlások alapjául szolgáló megállapodásokban meghatározott kritériumok betartását.

Ezen túlmenően a kezdeményezés összhangban van az EU globális szerepének megerősítését szorgalmazó Juncker-prioritással, továbbá a fenntartható fejlesztési célokkal, azok közt is különösen az egészségfejlesztéssel (3. cél), a felelős fogyasztással és termeléssel (12. cél), valamint a hetedik környezetvédelmi cselekvési programmal.

Az Uniónak ezért támogatnia kell a dikofolnak, valamint a perfluor-oktánsavnak (PFOA), a PFOA sóinak és a PFOA-rokon vegyületeknek az Egyezmény A. mellékletébe történő felvételére irányuló javasolt határozatokat. Ezekre a vegyi anyagokra az uniós jog értelmében már jelenleg is az Egyezményben megállapítottakhoz hasonló korlátozások vonatkoznak. A

dikofol Unión belüli használatát a 2032/2003/EK bizottsági rendelet[2] és a 2008/764/EK bizottsági határozat[3] betiltotta. A perfluor-oktánsavnak (PFOA), a PFOA sóinak és a PFOA-rokon vegyületeknek a használatát az (EU) 2017/1000 bizottsági rendelet[4] korlátozza.

POPRC-14/2. sz. határozatában a POP-felülvizsgáló Bizottság a perfluor-oktánsavnak (PFOA), a PFOA sóinak és a PFOA-rokon anyagoknak az Egyezménybe történő felvételét ajánlja bizonyos speciális kivételekkel. Az említett ajánlás a részes felek és az érdekeltek által benyújtott – többek között az Unióból származó – információk felülvizsgálatán alapul, és a PFOA meghatározott célokra történő további felhasználásának szükségességét tükrözi. Az Uniónak szüksége van a speciális kivételek némelyikére, amint azt az (EU) 2017/1000 bizottsági rendelet is tükrözi, ugyanis annak rendelkezései megengedik a PFOA meghatározott célokra történő felhasználásának folytatását az Unióban.

Az Uniónak támogatnia kell továbbá a perfluoroktán-szulfonsavnak (PFOS), a PFOS sóinak és a perfluoroktán-szulfonil-fluoridnak (PFOSF) a felhasználása tekintetében az Egyezmény B. mellékletében rögzített elfogadható célok és speciális kivételek törlését vagy módosítását. Az Unió a törölni javasolt elfogadható célok és speciális kivételek egyikét sem alkalmazza már.

Meg kell állapítani az Unió által a részes felek konferenciáján képviselendő álláspontot, ugyanis az A. és a B. melléklet módosításai jogilag kötelező erejűek lesznek az Unióra nézve, és azokat a Stockholmi Egyezményt az Unióban végrehajtó 850/2004/EK rendeletnek is tükröznie kell.

4. JOGALAP

4.1. Eljárási jogalap

4.1.1. Általános elvek

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 218. cikkének (9) bekezdése határozatok elfogadásáról rendelkezik *„a megállapodásokkal létrehozott szervekben az Unió által képviselendő álláspontok kialakítására vonatkozóan, amennyiben az ilyen szervnek joghatással bíró jogi aktust kell elfogadnia, kivéve a megállapodás intézményi kereteit kiegészítő vagy módosító jogi aktusokat”*.

A *„joghatással bíró jogi aktus”* fogalmába beletartoznak a nemzetközi jognak a kérdéses szervet szabályozó szabályai szerint joghatással bíró jogi aktusok. Ezenfelül a fogalom magában foglalja azokat az eszközöket is, amelyek a nemzetközi jog szerint nem bírnak

[2] A Bizottság 2032/2003/EK rendelete (2003. november 4.) a biocid termékek forgalomba hozataláról szóló 98/8/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 16. cikkének (2) bekezdésében említett tízéves munkaprogram második szakaszáról, valamint az 1896/2000/EK rendelet módosításáról (HL L 307., 2003.11.24., 1. o.).

[3] A Bizottság 2008/764/EK határozata (2008. szeptember 30.) a dikofolnak a 91/414/EGK tanácsi irányelv I. mellékletébe történő felvétele megtagadásáról és az e hatóanyagot tartalmazó növényvédő szerek engedélyének visszavonásáról (HL L 262., 2008.10.1., 40. o.).

[4] A Bizottság (EU) 2017/1000 rendelete (2017. június 13.) a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról (REACH) szóló 1907/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet XVII. mellékletének a perfluor-oktánsav (PFOA), a PFOA sói és a PFOA-rokon anyagok tekintetében történő módosításáról (HL L 150., 2017.6.14., 14. o.).

kötelező erővel, de *„meghatározó módon befolyásolják az uniós jogalkotó által […] elfogadott szabályozás tartalmát”*[5].

4.1.2. A jelen esetre történő alkalmazás

A részes felek konferenciáját megállapodás, nevezetesen a környezetben tartósan megmaradó szerves szennyező anyagokról szóló Stockholmi Egyezmény hozta létre.

A részes felek konferenciája által elfogadandó jogi aktus joghatással bíró jogi aktus. A Stockholmi Egyezmény 22. cikke (4) bekezdésének megfelelően a tervezett jogi aktus a nemzetközi jog szerint kötelező érvényű lesz, és azt a környezetben tartósan megmaradó szerves szennyező anyagokról és a 79/117/EGK irányelv módosításáról szóló, 2004. április 29-i 850/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletnek[6] is tükröznie kell. Ennek oka, hogy az említett rendelet 14. cikkének (1) bekezdése értelmében a rendelet I., II. és III. mellékletét módosítani kell minden olyan esetben, amikor egy anyagot az Egyezményben jegyzékbe vesznek.

A tervezett jogi aktus nem egészíti ki és nem is módosítja az Egyezmény intézményi kereteit.

Ezért a javasolt határozat eljárási jogalapja az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése.

4.2. Anyagi jogalap

4.2.1. Általános elvek

Az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése szerinti határozat anyagi jogalapja elsősorban azon tervezett jogi aktus célkitűzésétől és tartalmától függ, amellyel kapcsolatban az Unió által képviselendő álláspont meghatározásra kerül. Amennyiben a tervezett jogi aktus kettős célkitűzést követ, vagy két összetevőből áll, és ezek egyike elsődlegesként vagy döntő jellegűként azonosítható, míg a másik pusztán járulékos jellegű, az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése szerinti határozatot egyetlen jogalapra, azaz az elsődleges, illetve döntő jellegű célkitűzés vagy összetevő által megkövetelt jogalapra kell alapítani.

4.2.2. A jelen esetre történő alkalmazás

A tervezett jogi aktusok elsődleges célkitűzése és tartalma a környezettel kapcsolatos.

Ezért a javasolt határozat anyagi jogalapja az EUMSZ 192. cikkének (1) bekezdése.

4.3. Következtetés

A javasolt határozat jogalapja az EUMSZ 192. cikkének (1) bekezdése, összefüggésben 218. cikkének (9) bekezdésével.

[5] A Bíróság 2014. október 7-i ítélete, Németország kontra Tanács, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61–64. pont.

[6] HL L 158., 2004.4.30., 7. o.

2019/0025 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

az Európai Unió által a környezetben tartósan megmaradó szerves szennyező anyagokról szóló Stockholmi Egyezmény részes feleinek kilencedik konferenciáján az A. és a B. melléklet módosítására irányuló javaslatokkal kapcsolatban képviselendő álláspontról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 192. cikke (1) bekezdésére, összefüggésben 218. cikke (9) bekezdésével,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

(1) A környezetben tartósan megmaradó szerves szennyező anyagokról szóló Stockholmi Egyezményt (a továbbiakban: Egyezmény) az Unió a 2006/507/EK tanácsi határozat[7] révén megkötötte, és az Egyezmény 2004. május 17-én hatályba lépett.

(2) A Stockholmi Egyezménynek az Unióban történő végrehajtásáról a 2004. április 29-i 850/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet[8] rendelkezik.

(3) Az Egyezmény 8. cikke szerint a részes felek konferenciája dönt a vegyi anyagoknak az Egyezmény A., B. és/vagy C. mellékletébe történő felvételéről, valamint az azokhoz kapcsolódó szabályozási intézkedéseknek az említett mellékletekben történő meghatározásáról.

(4) A Stockholmi Egyezmény részes felei konferenciájának kilencedik ülésén határozatokat terveznek elfogadni további vegyi anyagoknak az A. mellékletbe történő felvételéről, valamint a B. melléklet egyik meglévő bejegyzésének módosításáról.

(5) Helyénvaló meghatározni az Unió által a részes felek konferenciáján képviselendő álláspontot, mivel a határozatok kötelező érvényűek lesznek az Unióra nézve.

(6) Az emberi egészségnek és a környezetnek a dikofol és a perfluor-oktánsav (PFOA), a PFOA sói és a PFOA-rokon vegyületek további kibocsátásával szembeni védelme érdekében globális szinten csökkenteni kell vagy be kell szüntetni e vegyi anyagok gyártását és felhasználását, és támogatni kell azoknak az Egyezménybe történő felvételét. Ezenkívül a B. mellékletében rögzített elfogadható célok és speciális kivételek törlése vagy módosítása révén tovább kell csökkenteni vagy be kell szüntetni a perfluoroktán-szulfonsavnak (PFOS), a PFOS sóinak és a perfluoroktán-szulfonil-fluoridnak (PFOSF) a felhasználását,

---

[7] A Tanács 2006/507/EK határozata (2004. október 14.) a környezetben tartósan megmaradó szerves szennyező anyagokról szóló Stockholmi Egyezménynek az Európai Közösség részéről való megkötéséről (HL L 209., 2006.7.31., 1. o.).

[8] Az Európai Parlament és a Tanács 850/2004/EK rendelete (2004. április 29.) a környezetben tartósan megmaradó szerves szennyező anyagokról és a 79/117/EGK irányelv módosításáról (HL L 158., 2004.4.30., 7. o.).

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

1. A Stockholmi Egyezmény részes feleinek kilencedik konferenciáján az Európai Unió által képviselendő álláspont a Környezetben Tartósan Megmaradó Szerves Szennyező Anyagokat Felülvizsgáló Bizottság ajánlásaival összhangban támogatni a következőket:

   – a dikofolnak az Egyezmény A. mellékletébe történő felvétele speciális kivételek nélkül;

   – a perfluor-oktánsav (PFOA), a PFOA sói és a PFOA-rokon vegyületek felvétele az A. mellékletbe, a félvezetők vagy kapcsolódó elektronikus eszközök, filmekre felhordott fotográfiai rétegek, a munkavállalók egészségét és biztonságát veszélyeztető folyadékokkal szembeni védelemre szolgáló olaj- és vízlepergető textíliák, invazív és beültethető orvostechnikai eszközök, valamint folyékony tüzelőanyagok gőzeinek lefojtására és tüzeinek oltására szolgáló tűzoltó habok gyártására vonatkozó speciális kivételekkel;

   – az egyezmény B. mellékletében a perfluoroktán-szulfonsavra (PFOS) és származékaira vonatkozó bejegyzésből a következő elfogadható célok törlése: fényképes képalkotás, a légi közlekedésben használt hidraulikus folyadékok, bizonyos orvostechnikai eszközök (például etilén-tetrafluor-etilén [ETFE] kopolimer rétegek és sugárátlátszatlan ETFE gyártása, *in vitro* diagnosztikai orvostechnikai eszközök és CCD színszűrők), fotorezisztens és visszaverődésgátló bevonatok félvezetőkhöz, maratóanyag összetett félvezetőkhöz és kerámiaszűrőkhöz;

   – az egyezmény B. mellékletében a perfluoroktán-szulfonsavra (PFOS) és származékaira vonatkozó bejegyzésből a következő speciális kivételek törlése: a félvezetők és a folyadékkristályos kijelzők (LCD) gyártásában használt fotomaszkok, fémbevonatok (keményfém bevonatok), fémbevonatok (dekoratív fémbevonatok), bizonyos színes nyomtatók és színes fénymásoló gépek elektromos és elektronikus alkatrészei, a tűzhangyákra és a termeszhangyákra ható rovarölő szerek, kémiai úton történő olajgyártás;

   – a PFOS és származékai tekintetében a tűzoltó hab gyártására és használatára vonatkozó elfogadható cél módosítása a tűzoltó hab folyékony tüzelőanyagok gőzeinek lefojtása és tüzeinek oltása céljából történő használatára vonatkozó speciális kivételre;

   – a PFOS és származékai tekintetében az *Atta* spp. és az *Acromyrmex* spp. fajhoz tartozó levélvágó hangyáknak szánt csapdákban való felhasználásra vonatkozó elfogadható cél kiegészítése a szulfluramiddal, valamint annak megjelölésével, hogy az elfogadható cél csak a mezőgazdasági felhasználásra vonatkozik.

2. A Stockholmi Egyezmény részes feleinek kilencedik konferenciáján bekövetkező fejlemények fényében ezt az álláspontot az Unió képviselői – a tagállamokkal egyeztetve – helyszíni koordináció keretében a Tanács további határozata nélkül kiigazíthatják.

2. cikk

Ennek a határozatnak a Bizottság a címzettje.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

a Tanács részéről
az elnök